

REDACTIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Nr-rii de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
vătămăte pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefranate nu se
primesc.

Era nouă.

(R) Primul-ministru Széll, în conferința de Sâmbătă a partidului liberal și-a legat soarta de proiectul revizuirii legii de incompatibilitate. Ori i-se votează acest proiect și pe lângă opoziția ce i-o fac Tisza, Hieronymi, Széchenyi și alți corifei, ori își dă demisia. Pentru că altfel nu-și poate îndeplini promisiunea dată de-a curățî atmosfera, de a inaugura, pe toate terenele, o eră nouă.

Credem că el va și isbuti să i-se voteze proiectul. Opoziția Tiszaiștilor va fi ea înlăturată prin vre-o formulă a lui Széll, care, vorba Românului, va sătura și capra și va face să rămână și varza. Chiar d'ar fi radical din fire, Széll nu va putea să facă altfel. Pentru că lipsește terenul, cadrul în care să se inaugureze o adevărată eră nouă.

Cum adică: combătut pe față de gruparea tiszaiștă, de o mulțime de aristocrați, și în ascuns combătut de toți câți s'au obișnuit să privească în deputație numai o cale, un mijloc de câpătare — și care Ungur să nu dorească procopsirea? — Széll să fie capabil a schimba fața lucrurilor: obiceiurile ori apucăturile adânc înrădăcinate în poporul maghiar?

Dar asta puțin o cred și dacă nu o spun, e pentru că mărturisirea adevărului adesea îți cășunează suferință.

Chiar acum însă, în toila discuțiunii asupra proiectului, de care Széll își leaga rămânerea la putere, s'a găsit un deputat guvernamental destul de curajos, pentru a face asemenea declarațiuni.

Numele acestui deputat este baron Kemény Géza. Într-o broșură, în care se rosteste asupra situației politice în general, și îndeosebi asupra proiectului de revizuire a legii de incompatibilitate, eată cum își bate joc nobilul baron de cei ce au pretenția să curețe atmosfera:

„De câți-va ani încoace parlamentul din Budapesta e cuprins de frigurile d'a nobilită obiceiurile; a duce într'una legi, cari poate că sunt făcute cu intențiuni morale, dar parte nu se pot aplica, parte după cum toți știu de nainte — nu se vor aplica nici-o dată. Va să zică — rămân numai pe hârtie! Așa s'a votat de pildă — în mijlocul iubirii presei — unanim și cu mare însuflețire legea privitoare la *judicatura Curiei*, prin care Dieta noastră se pune sub epitropia Curiei.

„Am mai făcut apoi, anul trecut, o lege despre trenurile vicinale, în care, după-cum știu, s'a căutat ca onoarea deputaților să fie ferită așa fel, ca prin lege să fie ținută departe de sacii cu bani, sacii cari conțin sume buncicele chiar și la căi ferate mici.

„Am mai adus — apucați de febris moralitatis — o lege pentru înfrînarea abuzurilor electorale.

„Adevărul este însă, că dacă contele Apponyi, cel mai călduros solicitator al alegerilor curate ca oglinda, s'ar presenta pe lebede albe și cu glas încântător ar slăvi alegerile curate, ear pe cei abuzivi i-ar blăstema, alegeri curate nici atunci nu s'ar pute ajunge.

„Prin urmare, după modesta noastră părere, nici întreprinderea aceasta din parte-ne nu e decât în-articularea în lege a luptei cu morile de vânt în felul lui Don Quichotte“.

Așa scriu despre legile țării cei cari au votat legile și prin poziția lor sînt obligați să vegheze și la stricta lor aplicare.

Ce să zicem atunci noi, cari n'avem încredere în nimeni din Dietă, căci n'am contribuit cu nimic la alegerea deputaților cari și ei înșiși ridiculează activitatea Dietei?

Noi nu putem să zicem altceva, decât că și în viitor lucrurile au să meargă tot ca în trecut, pentru că nici Széll nu caută să stăpânească răul la rădăcină. El s'a apucat adecă de paliative. Un rău mare nu se lecuiește decât cu măsuri radicale. Ear răul fundamental al Dietei este că ea nu reprezintă voința cetățenilor, și Széll nu ia măsuri ca să se îndrepteze acest rău printr'o lege electorală echitabilă, europenească, cum a zis amicul nostru Slavici, și printr'o împărțire omenească a cercurilor electorale ca astfel să-și poată exercita dreptul electoral și naționalitățile. El crede că va curăți aierul aprinzînd puțină reșină și nu vede, că escludînd din Dietă adevărata controlă, pe naționalități, expune ca și în viitor Ungurii, lăsați de capul lor, să ducă lucrurile la absurd și să-și peardă vremea cu făurirea ori a unor legi cari oprimă naționalitățile, ori a altora cu scop demoralizator, dar cari legi, după cum spune guvernamentalul baron Kemény, parte nu se poate executa, parte n'are nimeni gând serios să le execute!

Asta-i situația adevărată, care nu se va schimba cătuși de puțin nici după-ce se va revizui legea de incompatibilitate chiar în „spiritul sever“ cum dorește Széll. Ci deosebirea va fi numai, că în loc de a fi în Dietă deputați cari figurează în atâtea direcțiuni de bănci, căi ferate, fabrici etc., vor fi niște indivizi cari vor zice bogdaproste că s'au văzut deputați din mila guvernului, ori niște bogătanii cari s'au ales ca să mai aibă și ei titlu d'a merge să petreacă bine prin orfeele din Budapesta.

Va mai trece deci apă pe Dunăre, până să se inaugureze o adevărată eră nouă.

Cari sunt incompatibili. Cum se știe, cele două tabere ale partidului liberal, pro și antiincompatibilități, au ținut Sâmbătă și Duminecă seara o mare întrunire în clubul „Lloyd“ din Budapesta, unde s'au rostit discursuri din ambele părți asupra proiectului

incompatibilității. Ministrul-president Széll a rămas neclintit ca stâncă pe lângă susținerea până în capăt a proiectului, ear Tisza Kál mán cu cei din ceata sa au declarat și ei, de voie de nevoie, că în general susțin proiectul, dar la desbaterea în special nu-l vor lăsa să treacă nemodificat, după a lor dorință. „Alkotmány“ în numărul de Duminecă publică o listă — nu tocmai completă și amănunțită după-cum zice — a celor incompatibili, din pricina multelor slujbe ce le au, îndeosebi ca fruntași și membri ai instituțiilor economice-financiare din țară.

După lista lui „Alkotmány“, acești boieri sunt în număr de 70 inși, între cari cu deosebire se remarcă următorii:

Falk Miksa: membru în comitetul de supraveghere al institutului de asigurare „Panonia“; membru în direcțiunea inst. general de electricitate din Budapesta; membru în direcțiunea Tipografiei pestane; prim-consilier al băncii Anglo-Austriace; membru în comitetul de supraveghere al cassel de păstrare „Pesti I. Hazai“ și membru în direcțiunea Societății comerciale ungare.

Gajári Ödön: membru în direcție la „I. institut ungar de confecț lănei“; membru de direcție la „I-a fabrică ungară de hârtie“; membru de direcție al societății „Căilor ferate vicinale ungare“; membru în comitetul de supraveghere „Athenaeum“; membru în direcție la societatea generală ungară a minelor de cărbuni; presidentul „Fabricii de automate ungare“; membru de direcție la banca comercială ungară din Pesta și la 6 vicinale.

Láncai Leo: president al căilor ferate vicinale ungare; membru de direcție al societății ungare „Lloyd“; membru de direcție la societatea I-ma moară de vapor budapestană; membru în direcția societății de mine și cohuri în Ungaria-de-șus; membru de direcție al societății pentru cultura gunoului artificial „Hungaria“; membru în direcția societății cohului din Rimamurány; membru de direcție al societății minelor de cărbuni din Salgótarján; membru de direcție al Comediei din Pesta; president al societății internaționale pentru imprumutul de vagoane; president și director executiv al băncii comerciale ungare din Pesta; membru de direcțiune la societatea de navigație „Adria“ și la 2 vicinale.

Münich Aurel: membru în direcțiunea institutului I. de asigurare în cas de serviciu militar; presidentul societății fabricii Budapesta-Monor; president al doilea la societatea fabricii textile ungare; membru în comitetul de supraveghere al societății industriale de fer ungare din valea Hernad; membru în comitetul de supraveghere al societății ungare pentru industria de bumbac; membru în comitetul de supraveghere al întreprinderii de anunțuri Paragon; membru de direcție al societății minelor de cărbuni din Uricani și valea Jiului; membru în direcțiunea fabricii de coaks din Urkány și presidentul băncii centrale din Pesta.

Si așa mai încolo, cea mai mare parte din „părînt“ de azi ai patriei.

Guvernul Sturdza și finanțele României.

Budgetele statului român se soldează de vre-o doi ani încoace tot cu deficite. Așa în anul rău agricol

1899 au fost cheltuieli 228 milioane și încasări numai 193 mil.; un deficit deci de 45 mil.

În 1900, cu toate dările cele noi, încă a fost un deficit de 25 mil. la un budget de 238 mil. cheltuieli.

Ambelor guverne conservatoare nu li-a succes a îmbunătăți starea cea rea a finanelor, neputîndu-se înțelege cu majoritatea camerei asupra mijloacelor de îndreptare și așa au trebuit să facă loc liberalilor. Șeful acestora, dl Dumitru Sturdza, își făcuse deja în opoziție un plan și chemat la guvern imediat l'a și aplicat. Acest plan e de o simplitate uimitoare și constă din un singur cuvânt: economi!

Fiind anii răi, încasările bugetare au fost tot mai mici ca preliminiările; în budgetul pro 1901 s'au pus deci intrări foarte scăzute, așa cum în realitate au fost în anii 1899 și 1900 și mărindu-se și unele dări cu 5 1/2 milioane s'au stabilit intrările pro 1901 cu 218 1/2 milioane. Guvernul și-a zis, atâta am, atâta voi și cheltui, și a redus la această sumă și cheltuielile, cari se urcau la peste 240 mil. S'au casat funcțiuni de 10 mil., s'au scăzut lefurile funcționarilor rămași în slujbă cu 8 mil. și s'au mai făcut reduceri în materialul căilor ferate de 7 milioane. Aceste trei cifre fac o economie de 25 mil.

Pentru-ca să aruncî o armată de funcționari pe stradă și la cei rămași în serviciul statului să le reduci lefurile cu 20%—20% începînd dela Rege până la dorobant, trebuie să te simți tare, să ai curaj și mai întăiu de toate să fii adânc convins că pericolul e mare și că alt mijloc de scăpare nu există. Budgetul astfel întocmit a fost prezentat camerei însoțit de un raport al eminentului financiar Costinescu. Acest raport cuprinde în sine — afară de cifre — și niște idei economice admirabile, cari tind a reforma întreg sistemul financiar de până aci.

E de lipsă a cunoaște și noi cei de dincoace mersul economic al României în viitorul cel mai apropiat și de aceea publicăm raportul domnului Costinescu, mai ales pentru ideile cuprinse într'însul.

Domnilor deputați,

Budgetul ce am onoarea să vă prezint, în numele comisiei de bugetare, este menit a face epocă în anele vieții noastre parlamentare. El are această mare însemnătate nu din punctul de vedere al perfecțiunii sale, ci din acela al schimbării de sistemă și de vedetă în îngrădirea finanelor Statului.

De mulți ani trăim cu toții, Stat și țară, într'o viață economă că factică; ne bucurăm de un belșug, care nu este bunul nostru propriu; ne legăm cheltuielile după venituri, cari nu sunt produsul muncii noastre proprii; ne amestim de o părută prosperitate, care pe temeiul unei dezvoltări frăscă și din acumularea avuției naționale, ci din contra, din acumularea datorțiilor contractate de Stat în străinătate. Trăim ca risipitorul, care pe temeiul unei modeste averi moștenite, își dă pe calea imprumuturilor iluziunea unei mari bogății și merge repede la ruină.

Această rădăcină politică și socială s'a observat nu numai la noi, dar în toate țările, fie înapoiate în civilizațiune, fie chiar înaintate, cari au trăit mult timp din pro-

datorilor contractate în străinătate. Turcia, Egiptul, Grecia și chiar patria civilizației europene, Italia, sunt exemple vii despre efectele belșugului iluzoriu și periculos care aduce aceste datorii.

Ne mărima datoriei constituie pericolul și faptul că ea este contractată în străinătate. Dacă România ar datora un miliard și jumătate naționalilor săi, aceasta n-ar fi decât o probă a însemnătății avuției sale și a stăruinței datoriei, fie chiar mai mare de cât este azi. Dacă țeară, căci i-ar reveni tot ei. Astăzi Statele occidentale, Franța și Anglia, nu sunt de loc sdrucinate de marile lor datorii publice, căci tot ce dela contribuabil pornește pentru plata datoriei, la contribuabil se întoarce sub toate formele întrebunțării numărării. Miliardul și jumătate datorat însă de România străinătății, reprezintă 86 milioane pe care ce trec și vor trece regulat fruntaria în timp de mai multe decenii. E lesne de calculat câte miliarde va trebui să asude țara pentru ca să stingă această datorie.

Neapărat că dacă produsul unor împrumuturi moderate, contractate în străinătate, s-ar fi întrebunțat cu înțelepciune; dacă ne-am fi gândit din vreme că banii împrumutați trebuie să se cheltuiască cu o neapăsă circumspecțiune; dacă drumurile noastre de fer ne-ar fi costat una sută mii lei kilometrul, în loc de a ne costa întreit; dacă ne-am fi gândit că este o nebunie culpabilă de a construi, cu bani împrumutați dela străini, lucrări de artă și palate, precum și cele mai bogate țări își pot permite să odifice; dacă n'am fi înțeleșit că până și în cheltuielile cele mai ordinare surse pentru care robiam către străinătate munca noastră viitoare, n'am fi ajuns în starea de istovire ce o resimțim și în dureroasa trebuință de retrogradare ce ne mușcă astăzi.

Dar atât de fatală este ademenirea banilor dobândiți cu înlesnire, în cât mai nimic nu scapă de ispită de a fi risipiți cu această înlesnire cu care i au venit. Cine nu-și aduce aminte de înalțarea factice, care o aduce în Turcia și în Egipt, epoca marilor împrumuturi contractate în Anglia și în Franța? Toți aventurierii din lume se năpustise atunci asupra acestui Eldorado al visurilor lor de aur. La noi, pe o scară mai mică din fericire, s'a petrecut același lucru; în loc să ne mărginim la împrumuturile stricta trebuincioase pentru înregistrarea țării cu primul utiliaj cerut de îndrumarea noastră spre o stare economică mai înaintată, ne-am aruncat repede la lucrări și întreprinderi prea numeroase și atât de lucioase, în cât rivalizează cu cele țării celor mai bogate din lume. Și astfel, în loc să retragem din cheltuielile înțelepte nouile resurse cu care să ne putem achita cu înlesnire și să mergem înainte cu propriile noastre resurse, am înșelășat danțul milionelor pe socoteala împrumuturilor străine. Odată treacăți pe acest corârnă, împrumuturile nelucrate au devenit o trebuință imperioasă a organismului nostru politic și social, întocmai pre-

cum morfina devine o trebuință inexorabilă a organismului morfomanului. Când un împrumut se sleie, se simțea de îndată în țeară o lipsă, un neastempăr și iute se contracta un nou împrumut. În 1894, sfârșindu-se în toată cheltuielilor nesocoteite, de odată cu sleirea împrumuturilor anterioare, a izbucnit o criză din cele mai acute; un nou împrumut era greu de contractat, atât din cauza situației monetare exterioare, cât și din cauza temerilor străinătății cu privire la creșterea datoriei noastre. Atunci ministrul nostru de finanțe a alergat la Berlin, a parvenit a contracta un nou împrumut și danțul milionelor a urmat cu cea mai deplină inconștiență. După aceasta împrumuturile s'au urmat neîntrerupt, când nu prin emisiune de rentă, prin emisiune de bonuri de tesaur; și acestea au isprăvit prin a ne pune în cel mai mare pericol în anul 1899. Atunci ni s'a înfundat: situațiunea nesocotită care se urma de un lung șir de ani a ajuns fatal la desnodământul ei.

(Va urma).

Din Dietă.

— Sedința dela 13 Maiu. —

După-ce întâiu s'a discutat asupra lui la clubul liberal, unde tiszaiștii au propus mai multe modificări, care s'au înlăturat însă, proiectul de revizuire a legii incompatibilității a fost primit în general.

Raportor a fost bătrânul Rohonyi.

Kossuth salută guvernul, pentru-că în sfârșit a venit cu acest proiect, merit să lecuiască multe rele.

Polonyi află o mulțime de greșeli în proiect, mai ales întru cât privește stavilirea „intervențiilor advocaționale“ pe la ministere. Va vota contra, dacă nu se vor face modificările ce va propune.

Szell a vorbit susținând proiectul în întregime.

Proiectul, după prima citire, s'a primit apoi, în general, unanim.

Congregația comitatului Caraș-Severin.

(Continuare).

Primnotarul comitatens Aurel Issekutz și-a făcut apoi expunerile raportului general parte în limba maghiară, parte și în limba română, între altele:

despre *budgetul* comitatului pro 1901; a. tr. — până astăzi nu s'a aprobat încă; despre chestiunea urcării impositului adițional dela 1/2% la 1% pentru fondul de pensii al notarilor comitatens;

despre ședințele comitetului administrativ;

despre maghiarizări de nume, cercetări disciplinare și despre recensământul făcut în prima zi a anului curent pe teritoriul comitatului.

C. Brediceanu observă, că rescriptul procurorului suprem din Budapesta, prin care deneagă ridicarea acuzei de așțare contra foaiei „Magyar Szó“ pentru invective și calomniile tipărite la adresa Românilor din incidentul atrocităților sângeroase din *Cornianeva*, — e un cap de operă și merită să se publice în întreg cuprinsul său — de aceea ne rugăm ca să ni-se estradee. Asămănând opiniunile juridice din această hotărâre a procurorului suprem — cu vederile procurorilor profesate în procesele ridicate contra bărbaților nostri — vedem un contrast mare.

Pe frunțașii și redactorii nostri li înfurdau cu dușina în temniță, pentru-că procurorii aștau delictul de agitație, așțare și de și când și în contra cui voiau, — eară procurorul-suprem din Budapesta nici în drasticele și directe sumuțări basate pe scornituri tendențioase nu află acel delict. Pentru istoria contemporană e bine să prindem asemenea controverse și pe viitor vom folosi la apărare părerea dlui procuror-suprem, de aceea voim să o avem la mână (Protonotariul Issekutz: Vi-o dăm!)

Vorbitorul trece apoi la datele statistice referitoare la creșterea populațiunii și cere, să se spună apriat, că în cercul Bolintului de aceea a crescut populațiunea cu 25 1/2% — fiind că pe teritoriul acestui cerc s'au făcut cele mai multe colonizări, — așadar creșterea populațiunii e numai o importare. În fostul confiniu militar însă fără colonizare încă a crescut populațiunea, dar li-s'a împușinat pământul și până când de Unguri se îngrijește guvernul din averea statului, din lada țării, ca Ungurii să împopuleze părțile locuite de Români, aceasta nu e colonizare din economie națională — ci din politică șovinistă maghiară.

Apoi aceasta e o politică rea. A slăbi pe unii dintre cetățeni și a întări pe ceilalți — e o politică nedreaptă și nu va produce forțe uniforme și valoroase pentru susținerea și apărarea țării. În fostul confiniu militar are Statul, are comunitatea de avere

și miș de jugere de pământ, — de ce nu li-se împarte și Românilor, căci mai lipsiți sunt decât coloniștii unguri? De ce? Pentru-că nu sunt Unguri, și de interesele lor nimeni nu se îngrijește și atunci să vedem cum va crește și mai mult numărul și la această populațiune.

Referitor la starea învățământului, se observă și din raport o mișcare în favorul școalelor comunale pe contul celor confessionale. Rău semn și desastroase urmări va avea școala depărtată de religiozitate. Privim înjos la școalele comunale pe care a pus mâna statul în fostul confiniu militar și vedem unele table de părete unguerești, firește — și o cocăneală neîntreruptă pe-ungurie, dar instrucția cu desăvârșire neglijată — ba în Tisevița de 2 ani nici școală, nici învățător, ear' sus la Universitate propagare de idei nihiliste. Unde o să ducă orbăia aceasta? Copiii de mică sunt siliți a preferi altă limbă, a ține limba sa maternă de limbă mai inferioară, ear' pe cea favorabilă de stat — de o limbă mai pe sus. Și cine va crede, să pui de suflet românesc va crede cândva aceasta, — că va pute preferi și iubi altă limbă — înaintea dulceli sale limbă, subte din țetele mamei?!

„Patriotul“ Bartha Miklós scrie o fulminantă critică contra învățătorilor profesate la Universitatea din Budapesta și strigă: Cine n'are patrie — e un vagabond. Cine n'are națiune e un bastard. Cine n'are religiozitate e un măgar, ori trebuie spânzurat — mod probat asemenea cu ghilofina pentru curățirea sângelui infect, — și totuși chiar el e primul, care ne ia în nume de rău că nu ne contopim în rassa maghiară.

Savantul Pulszky — continuă dl Brediceanu — vorbește în Lugoj, ca să audă Sascanii — în gimnasiu, tot pentru contopire în națiunea de stat și preamărește fericirea lăpădării de naționalitate.

Astfel de propagări nu ar fi să se admittă în sala unui gimnasiu și în fața studenților, căci se sădește în piepturile fragede sămânța renegatismului național — care nicăiri, nici-când și așa nici în Ungaria nu va produce cetățeni harnici, ci numai egoiști și speculanți. — Prin protecționarea și premiarea renegatismului se vatămă virtutea adevărată și se vîră ura și dușmănia, care, după eșirea din școală, se potențează tot mai mult.

(Va urma).

Ziua „Moșului Ciocărlan“ în Cernăuți.

Cernăuți, la 4 Maiu n. 1901.

Cu neastempăr a fost așteptată această zi de bucurie culturală în viața zburătorilor țerșoare Bucovina, când pentru prima oară s'a reprezentat opereta binecunoscutului compozitor dl Tudor cavaler de Flondor, prin membrele și membrii societății române de cântare „Armonia“ din loc. Probă despre viul interes a fost întâiu de toate numărul frumos, în care a fost reprezentat tot ce Cernăuții și întreaga țerșoare are dragăles, ales și distins.

Pentru înțelegerea deplină a acestei sărbători culturale imi iau voia a premit următoarele:

Sunt douăzeci de ani decând societatea „Armonia“ stă la postul de strajă și de muncă pe terenul cultivării frumosului. De prezent peste 60 se ridică numărul acestor (dame și domni) stau sub steagul

noscut de toți, nu numai de străini indigeni, ci și de frații din România (bunăoară cu ocaziunea turneului din vara anului 1900).

Așcum însă nici că se poate pentru aprecierile forțe debutante, de care dispune „Armonia“; spre laudă-i servesc toate întreprinderile ei (concerte, serate ș. a.) deplin succese.

Înainte însă cu doi ani, precum a zis o dl prof. Leonida Bodnărescu, în prologul ce a precedat opereta în etate de 18 ani „Armonia“, ca o fată cu privirile sfioase, dar în suflet plin cu nădejdea viitorului, s'a logodit cu un mire ales, cu un compozitor, care i-a purtat încă de mai înainte și mai ales de aci înainte la inimă soartea. Acesta a fost dl Tudor cav. de Flondor, care acum, la rândul său, la etatea de douăzeci de ani a logodniciei sale, i-a făcut acesteia un dar scump și frumos, pe „Moșul Ciocărlan“, intrupare a firei și a temperamentului Românului.

Deaceea „Moșul Ciocărlan“ a fost o reprezentațiune festivă a „Armoniei“.

Piesa poartă titlul: „Moșul Ciocărlan“, opereta în trei acte și patru tablouri; muzica de Tudor cav. de Flondor; textul de același, în colaborare cu domniul Const. Berariu și Temist. Bocancea.

Reprezentarea a avut loc la teatrul orașului, care nici pe de parte n'a

putut încapa pe toți cei ce ar fi dorit să-l vadă pe „Moș Ciocărlan“; dirigent — înșuş componistul, ear regisura operetei a luat o asupra-și dl Dr. Grigorie de Fantasi.

În cele următoare schițez conținutul operetei:

Actul I. (9 Scene). Vasilie Frunzi, primarul cu mai mulți săteni stă la crășma din piața satului. Între ei și Chirilă pescarul, un bețiv pătimaș. Cântec în cor:

... Ura, ura! haideți fătați,
Să bem la cinste adunați,
Din sticle pline, din ulcior
Cu gândul vesel și ușor;
Când grijă a te munci încep,
E bun mijloc să vii la cep... etc.

Crășmar: un grec, Farfuridis. Vine și notarul satului, Haralamb Căldămar, cu sufletul în dinți speriat de un urs. Il întâmpină corul:

Satul nostru-i norocos
Are un notar fricos...

Se pune la cale vânătoarea contra ursului. Stan, ciobanul, amoretat, venind în sat, dă și el pe la crășmă, cântându-și dragostea din glas și fluer. Chirilă, vrând să-l „cinstească“ cu un pahar de vin, e refuzat pentru-că a lovit odată un mielșel. De aci apoi dușmănia (de mai târziu) din ambele părți. Vine un cor de fete și flacăși

să invite la clacă la primarul satului; Stan se alătură și dau cu toții pe la casa iubitei lui Stan, Florica, nepoată de frate a moșului Ciocărlan; Florica se înduplecă numai la vorba și de dragul lui Stan. Ar merge la clacă și Tincuța, fetița crășmarului Farfuridis, dar acesta nu-i permite, decât numai gogolit de niște fetițe, cele mai frumoșele din ceată. La clacă Tincuța, întâlnind pe George, iubitul ei, își cântă reciproc dragostea. Moșul Ciocărlan, un tip de zgărce-nie și cămătar, ajuns la maza de unde cei de mai înainte se depărtaseră, consumă toate rămășițele. Își varsă năcazul cum că 100 de galbeni lăsați de frate-său „cu limbă de moarte“ pentru Florica, i-ar rețină pentru sine, dar Chirilă, în schimbul tăcerii, îi smulge mereu banii, și că e frică, că tot îi va da de rușinea satului. Altă scenă: monologul lui Farfuridis, resumat în: „Ha! la clacă, că acolo sunt fetițele, cu mândre coșite, ce le rid gurițele“, nice și-o face. Alt monolog, al lui Chirilă, — cântă venind amețit în birt:...

Dar e diochi de mine,
Or-ce crășmă calea-mi ține;
Dracul știe ce belea,
Vinu-i mângăierea mea... etc.

(Va urma).

Dela Academia Română.

— Institutul Ottetelesanu. —

Cu începerea viitorului an școlar 1901—1902 se vor primi șese spre zece eleve în Institutul de fete dela Măgurele, fundat de Ioan Ottetelesanu și înființat de Academia Română, sub înaltul Patronaj al M. S. Regelui, cărora li-se vor da, con form dispozițiilor testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux”.

Cursul va fi de 5 ani, în timpul cărora elevele vor avea toată întreținerea în Institut.

Sunt admise în Institut copile născute din părinți români sâraci, pe deplin sănătoase, cari până la 5 August 1901 au implinit 12, dar încă nu 14 ani, și pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare, având media cel puțin 6.

Două surori sau două vere primare nu pot fi admise în Institut.

Părinții elevelor, cari vor fi primite în Institut, nu pot să-și ia fiicele de sfintele sărbători ori pe timpul vacanțelor în familie, și Direcțiunea își conservă dreptul de a le da ori nu voie elevelor de a potrece în familie de vacanțe.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1901 — cererile însoțite de act de naștere, act de vaccinare, act de paupertate, în care se va arăta și numărul copiilor, și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei, Nr. 135), pentru Comisiunea Fondatiunii Ottetelesanu, care, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele ce îndeplinesc condițiunile mai sus precizate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește citirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni geografice și istoria țărilor române.

Concurențele, cari nu sunt din România, se admit fără examen de primire, în virtutea atestărilor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August, cererile însoțite și de atestat medical.

Rezultatul examenului se va supune dimpreună cu toate actele, prietun raport Augustului Protector al Academiei Române. Majestății Sale Regelui, căruii îi aparține a decide în privința primirii.

Examenele se vor face în localul Academiei la 9 Septembrie 1901.

Concertul din Cluj.

12 Maiu 1901.

A trecut și acesta — ca tot ce-l plăcut. A succes cât se poate de strălucit — atât din punct de vedere moral, cât și material.

Oaspeții, o mulțime, deși zice unii, că ar fi putut fi și mai mulți. Am avut ocaziune a vedea reprezentată inteligența noastră prin fruntași din deosebite părți. Era într'adevăr plăcut să vezi o astfel de întrunire românească.

Dar', ca totdeauna, usurpătorii noștri și de astă-dată și-au arătat colțul. Mie chiar neplăcut să amintesc cazul, față de care și-au validat ei forța. Și-au crezut poate din nou amenințat șovinismul prin colorile noastre naționale. S'au făcut chiar ridicoli.

Erau adevăc cocardele arăngerilor din un bobocel de culoare galbină, legat la mijloc prin două panglici subțirele de culoare roșie și vinăță. Poliția și-a dovedit atunci puterea, provocând pe tineri să taie panglica roșie. (Socialiștii din loc au protestat, că pentru-ce chiar cea roșie?) Grație însă superiorității în cultură și în maniere a tinerimii, — pentru liniștea publicului și prevăzătoare fiind, a încunjurat ori-ce scandal. Dar ce avea de-a face. Nu de geaba

sunt ei taxați de provocători. Aceasta se întâmplă înainte de începerea concertului.

Producțiunile au fost cât se poate de bine succese.

Programul a fost următorul:

1. Masc Bruch: Concertul de violonă g-moll. D-șoara *Adelina Fisco*: Acomp. de orchestra militară.
2. a) Verdi: *Trovatore*. Aria Lenorei.
b) Bellini: *Puritanii*. Aria Elvirei.
c) * * * Toarce lele. Doină... D-șoara *Virginia Gall*.
3. Mendelsohn. Concertul de pian d-moll... D-șoara *Valeria Isac*.
4. a) Schumann: Cel două gonoradiri.
b) Doina „Mugur mugurel”... Dl *Vasilie Popovici*.
5. John Field: „Fantasie Concert” pentru pian. D-șoara *Aurelia Opriș Gerbert*.
6. a) Weber: *Oberon*. Aria Reziel.
b) Șorban: Un vis îngănător. D-șoara *Netti Vancea*.
7. Finale... Orchestra militară.

Am fost frapați de prestațiunile artiștelor noastre. D-șoara *Fisco* mânua arcașul cu o dexteritate uimitoare. Tot asemenea D-șoara *Gall* a făcut o foarte bună impresie cu vocea-i plăcută. Nu mai puțin D-șoara *Opriș Gerbert* a dovedit o dexteritate și o școală, cu care ne-a pus în respect.

Am avut totodată plăcuta ocaziune de a judeca talentul D-șoarelor *Isac* și *Vancea*. Cât despre dl *Popovici*, d sa e deja recunoscut de un vestit cântăreț și un bun cunoscător al doinelor românești. Au fost cu toții satisfăcuți.

După executarea programului urmă îndată jocul călășerilor — sub conducerea simpaticului vătaf, dl *Bogdan*. Au jucat — însoțiți de plăcerea într'g stimatului public — „Călușerul” și „Bătuta” și în fine „Hora”.

După acestea își prezentară omăgiul înaintea ilustrelor patronese, dintre cari ne-au onorat cu prezența mult stimabile D-ne: *Maria P. Cosma* (Sibiu), *Ida de Csato* (Blaj), *Victoria Dr. Filipan* (Năsăud) și *Ana A. Pop* (Cluj).

Se făcu puțină pauză și urmă apoi dansul. Se înceu o petrecere animată. Și cum nu când coconițele erau frumoase ca din poveste! Iți salta inima — văzând un așa frumos contingent de frumuseți românească — cum rar se mai spune. Și poate de aceea au fost și tinerii așa de conștiințioși. Jucău într'una fără intrerupere.

S'au dansat: Hora, Vals, Ardeleana etc, etc. Erau o mulțime de părechii. Cu deosebire *Quadrillul* s'a dansat în două coloane. Era totodată frumos să fii privitor la *Romana* „cu pași sălătători”.

În ziua albă s'afirăm cu sërba.

După acestea se depărtară toți pe deplin mulțumiți. Că ce greu ne-am despărțit, se putea vedea din faptul, că stim. public — mare parte — și în special drăgălașele d-șoare primire rugarea noastră de a continua și a doua seară. Aceasta e bine la noi — cu atari ocaziuni — că îndată s'ntem deciați.

A doua seară onor. public se și prezentă în număr complet — în chioscul din promenadă. În decursul cinei se ținură mai multe toaste, în cari tinerimea multumii ilustrelor patronese și mult stim. public pentru drăgostea cu care au îmbrățișat această mișcare a sa. Ni-a plăcut mult vorbirea mult stim. d-ne *Cosma*, în care ne spunea, că nu au făcut decât o datorință. Din toate părțile resuna: „Să trăească!”

După acestea începură ear dansul. Nu mai era însă o animație așa mare. Se vedea osteneala pe fața tuturor. După orele douăsprezece se și fini.

Cu acestea ne-am depărtat toți cu bune impresii.

Amicus.

Noutăți

Arad, 14 Maiu n.

Moștenitorul tronului și *Lüeger*. Din Viena se anunță, că arhiducele moștenitor de tron *Francisc Ferdinand* a luat eri parte la o festivitate arangată de damele catolice vieneze, unde era de față și primarul Vienei, Dr. *Carol Lüeger*. Arhiducele a vorbit timp îndelungat cu *Lüeger* pe care l'a felicitat pentru zelul și hărnicia, cu care conduce treburile superbe capitale a monarhiei, ear damelor li-a dovedit un deosebit interes ce poartă față de cauza lor bună.

Reliquii scumpe pentru noi. „Deșteptarea” din Cernăuți primește privitor la chestiunea treicolorului următoarele date, dela un prieten al său din Viena:

În catalogul obiectelor din arsenalul i. r. vienez, pag. 302, capitoul „Zweiter Waffensaal”, la numărul 362 sub rubrica: „Schaukasten, enthaltend Fahnen und Standartenbänder aus den Jahren 1853 bis 1857, und zwar: — „Zwei Fahnenbänder des 13. Rumänen-Banater Grenz Infanterie-Regiments vom Jahre 1853”. Steagul acesta constă din 3 panglice: a) pe cea roșie se află inscripția: „A lui Romul vitejie, între noi Români să fie”. b) pe cea galbună: „Cu cinste vom trăi și muri, amin”, pe o parte, ear pe cealaltă: „Ne jurăm pe Dumnezeu cel atotputernic”; c) ear pe panglica albastră stă inscripția: „Avere și sânge pentru împăratul nostru”. — Caransebeș 30 Aprilie 1854.

Tot în acel catalog, pe aceeași pagină ceva mai jos, se află: „Drei Fahnenbänder dem 50. Infanterie Regiment verliehen 1855 von der Fürstin (Hospodarin) Elisabeth Stirbey von Rumänien und der Fürstin Aurora von Thurn und Taxis”. Pe panglica vineție dăruită de princesa *Elisaveta Stirbey* din România este o stemă frumoasă, în formă de coroană, cu cruce deasupra, ear la mijloc *treicolorul românesc* în toată măreția sa și anume sub coroană în direcție orizontală sus roșu, la mijloc galben, jos alb-stru. Panglica poartă inscripția: „Pentru împăratul onoare!” și „Trăiască Elisabeta Români”. — Toate inscripțiile acestea sunt în limba română.

Dela „România Jună” din Viena. Societatea academică social-literară „România Jună” sărbându-și aniversarea de 30 de ani a înființării sale, invită la *ședința festivă*, care se va ținea Duminecă, în 19 Maiu at n. în sala dela Restaurant „Zum grünen Baum” VII., *Mariahilferstrasse 56* Viena, în Maiu 1901. Programul comitat: *Gavril Barbul* președinte. *Grigorie Bărtolcu*, secretar I. Începutul la orele 8 seara. Ordinea de zi: I. Partea oficială. 1. Cuvânt de deschidere; 2. Discurs festiv; 3. Salutarea oaspeților. II. Partea socială.

Ședință literară publică în Cernăuți. Din incidentul zilei memorabile de 3/16 Maiu va avea loc Joi la orele 4 p. m. în localitățile „Societății pentru cultură și literatură” din Cernăuți o ședință publică. Va vorbi dl *G. Tofan* despre memorabila adunare pe *Câmpul libertății* și însemnătatea acelei adunări privitor la dezvoltarea chestiei naționale în Bucovina. Seara va avea loc și o ședință socială, la care sunt rugate a participa și damele.

Asociațiunea clerului din Bucovina va ține Luni, în 20 Maiu, adunarea sa generală ordinară în Cernăuți. Între obiectele ordinii zilei figurează și *Debaterea asupra atăcurilor îndreptate contra preoțimeii ortodoxe*.

Oraș fără cap. Se știe, că primarul orașului Macău, pentru multe abuzuri, este suspendat din post, fiind înlocuit provisor prin căpitanul *Cseressnyés*. Acesta însă ase-

menea și-a dat acum și el demisia și orașul Macău a rămas fără cap.

Moarte la nuntă. Din M. Radna se anunță, că ieri s'a întâmplat acolo o mare nenorocire. Pe ziua de azi, Marți, era fixată cununia domnișoarei *Giza Mairovite* din Radna cu avocatul Dr. *Dénes Endre* din Budapesta. Pe ziua nunții se făcuseră mari pregătiri și multe rude și cunoscuți erau invitați. Între alții, ieri au sosit acolo și mama și bunica mirelui, cari locuiau în *Aszód*. La gară le aștepta o trăsură, în care punându-se au plecat în comună. Îndată după plecarea însă, caii trăsurii s'au poticnit și în fugă sălbatică au luat înainte cu atâta turbar, că cele două femei, mama și bunica mirelui, s'au răsturnat în mijlocul drumului. *Bunica a rămas moartă pe loc, ear' mama a fost rănită astfel, că cu greu va scăpa cu viață*.

Cu toate astea nunta s'a săvârșit încă în aceeași zi, în *Lipova*, în mijlocul unei jale adânci.

O veste îmbucurătoare pentru curtea regală olandeză se anunță din Amsterdam: *Frumoasa și tinăra regină Wilhelmina* e în așteptare să dea țerii în curând — un prințisor.

Toaletele unei balerine. *Frumoasa Otero*, vestita balerină spaniolă, s'a încurcat zilele acestea într'un proces picant, din cauză că croitorul nu i-a gătat la timp o toaletă nouă, cu care avea să se prezinte în Paris la o serată privată. Nefiindu-i gata toaleta comandată, sărăcuța *Otero* a fost silită să meargă la serată într'o toaletă pe care o folosise odată. Așa o nenorocire însă *Otero* nu poate erța, nici chiar croitorului său, și când la plată, a denegat solvirea toaletăi negătate la timp. De aci procesul. De două ori a fost fixat termen de pertractare, dar balerina nu s'a prezentat, și astfel judele a pus un nou termen. Drept, că prezența pirtului nu e tocmai de trebuință la pertractarea astorfel de procese, dar judele totuși a pus termen nou, pentru-că în asemenea cazuri de regulă ies la iveală defalieri picante din daraverile divelor, ear' judele încă e om, și încă francez! De altcum ca exemplu despre cât o costă pe *Otero* toaletele, dăm aci contul cu pricina: O haină de taffet rosa, pe câmp liberty cu broderie de flori 1400 franci; o mantelă mare, din satin negru, cu decorație gayat 2000 franci; toaletă de serate, cu dantele albe 1600 franci; capison de catifea galbină cu decorație de rose 2000 franci; o haină de mătășă-musalin, văpsită, 1000 franci; o toaletă albastră-palid, cu decorație de dantele de mătășă 1000 franci; o mantilă din s'ofă ecru, cu dantele de Veneția 1000 franci; neglijee rosa, cu dantele 450 franci; etc. De tot 27 605 franci. *Otero* a achitat contul afară de 900 franci pentru toaleta negătată la timp și această sumă de 900 franci formează obiectul procesului.

ULTIME ȘTIRI.

Pace în Reichsrath.

Viena, 13 Maiu. Prim-ministrul *Körber* — așa se vede — devine tot mai stăpân pe situațiune. Între guvern și între partidele opoziționale din Reichsrath s'a făcut deja compromisul atât de mult dorit de situație, și prin asta mersul neted al dezbaterilor parlamentare ar fi deocamdată asigurat.

Răsboiul.

Londra, 13 Maiu. „Standard” primește din Pretoria știri, că *Burii*, cu toate perderile, mai au sub arme 16 500 oameni. De *Wett ear'* a început să atace. El a trecut râul *Waal* și a înaintat în *Transvaal*, având cu sine 2000 luptători.

Editor. Aurel Popovici Barciuanu. Red. respons. Ioan Russu Șirlianu.

„La rândunică“.

„La rândunică“.

N-rul telefonului în oraș și comitat 10.

Hoffmann Sándor

Prăvălia sa de mode și magazie
de postavuri.

Edificiul teatrului **Arad.** Edificiul teatrului.

Recomand On. atențiuni a publicului cumpărător bogatul meu magazin cu prețuri noue. Principiul meu este ca prin prețuri eficiente se pot ajunge la o circulație mare.

Astfel ori-cine dorește a cumpăra cu bani gata profită de 5% scăzământ.

La tirgueala de 100 florini are 5 florini scăzământ.

597 3— Din privilegiul

schimbării de locaș

recomand magazinul meu de:

Postav, perdele și cuverte de pat.

Postavurile mele dela 19 cruceri în sus sunt de cea mai fină calitate, fabricațiune solidă și în urma marelui circulațiuni, resturile de câte 8—10 metri se pot căpeta cu 25% lăsământ. Mi-a succes se procur mânuși de pele de așa o bună și fină calitate durabile și frumoase încât cumpărătorii vor rămânea surprinși **Părechea numai 95 cruceri.**

Ciorapi făcuți de robi după prețurile curente. Parisoale în asortiment uriaș.

Delaine franceze și batiste în mostre surprinzătoare.

→ La „Rândunică“ ←

Hăinuțe pentru
băieți și șurțe asor-
timent minunat.

Bluse-cămeși pen-
tru dame numai
cu 99 cr. bucata.

Crema Margareta

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseței !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

În câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielii. Netezește încreșturile și ciupiturile de versat (bubat), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tineră și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masagiului. Spre acest scop *Crema Margareta* este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu *Crema Margareta*, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurătenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubat și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arștei soarelui și a vîrsetului.

Se poate și ziua întrebuița.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 553 25—

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntit, 2 cor.

Blondinisarea părului de ori-ce culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochininică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustați Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustaților, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la droguerile: Bruss, Economul & Co., M. Stoinescu, I. Tetzu, I. Zanfirescu și în en gros și detail la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremei Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosesc demult Crema-Margareta. Primește simpatia mea pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Feriți-vă de contrafacere!

Veritabil numai atunci dacă cutia poartă eticheta și marca mea de fabrică înregistrată!

Institut de cură.

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de leuire:

Scaldă cu lumină electrică:

În nou-arangeatul meu stabiliment medical, cu aparate usitate în cura naturală, se vor practica următoarele metode de leuire:

Cură de apă rece: sub conducere de specialiști exercitați în mânărea tuturor aparatelor moderne, persoane aplicate până acum în sanatoriul. 15 bilete 6 fl.; 1 bilet 50 cr. (Clienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală).

Baie cu lumină electrică: pentru vindecarea reumatismului, podagrei, boalelor de nervi, audațiunii, boalelor de sânge, pentru vindecarea grăsimii, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aci se cuprinde și cura de apă rece necesară). Cel cu boala de inimă o pot folosi fără pericol. Bolnavii neapți pentru această cură vor fi refuzați.

Băi maure: pentru boale femeiești, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Băi de acid carbonic: pentru boale de inimă, nervoase și organice, inimă îngrășată, vasele de sânge încropate, lenvirea intestinelor, anemie, nervositate și boale de femei. 15 bilete 16 fl.; 1 bilet 1 fl. 25 cr.

Băi de sare: pentru casuri mai puțin grele de boalele amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 11 fl.; 1 bilet 80 cr.

Băi de sare cu acid-carbonic: pentru casurile mai grave de boale amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 18 fl.; 1 bilet 1 fl. 40 cr.

Băi electrice. Băi feradice și galvanice: pentru nervositate, slăbire de nervi, ipochondrie, isterie, tremurat de bătrânețe, vitustancz, și leuirea morfuismului. 15 bilete 15 fl.; 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalații: în cameră de inhalații, contra boalelor de gât și de plămâni. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica svedeză pentru copii, contra îngustimii pieptului, boalei de cord și cocoase; pentru grăsimia cordului, boale de intestine și ficat, boale de inimă organice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după gravitatea casului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fie-care bolnav poate fi tratat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Ori-ce faptuire se întimplă sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e deschis dela oarele 6 dimineața până la 7 seara; ordinațiuni dim. dela oarele 8—9. d. am. dela 2—4

Dr. HECHT, 541 14—

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 3 (Intrare în stradă vis-à-vis de Teatrul, între prăvăliile Maresch și Szabó). Telefon 270.

Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,

Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.



Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul că, față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet odânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noue pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

15—52